

Mitologia românească

Tudor PAMFILE,

Editura Allfa – Grup editorial All București

Reeditată după 80 de ani de la apariție, trilogia *Mitologia românească* a lui T.Pamfile este o lucrare de maximă importanță pentru etnologia contemporană, pentru istoria culturii populare în general.

În domeniul mitologiei populare T.Pamfile apare ca un deschizător de drumuri. Cele câteva apariții premergătoare *Mitologiei românești: Sfârșitul lumii după credințele poporului român* (1911), *Povestea lumii de demult* (1913), *Diavolul învrăjbitor al lumii* (1914), *Cerul și podoabele lui* (1915), *Văzduhul* (1916) dovedesc strădania autorului de a desțeleni un drum prea puțin bătătorit până la el.

Sub egida Academiei Române în 1916 apar cele două volume: *Dușmani și prieteni ai omului* și *Comorile*, pentru ca în 1924 să apară, postum, și volumul *Pământul. După credințele poporului român*.

Ca un pios omagiu adus lui T.Pamfile la împlinirea a 75 de ani de la trecerea sa în neființă, Editura Allfa S.A. retipărește, în condiții grafice excepționale *Mitologia românească*.

Cartea este structurată pe trei secțiuni:

Prima secțiune este dispusă pe mai multe paliere tematice: cele cinci capitole ale secțiunii sunt delimitate, la rândul lor, prin așa-numitele „despărțiri”. Primul capitol se referă la reprezentările mitologice, legate de: soartă, ajutor, noroc etc. Împletirea forțelor benefice: ursitoare, îngeri, zâne bune, animale (șarpele casei, broasca) cu forțele malefice (piaza-rea, sărăcia, nălucirile oamenilor) sunt evidente.

În capitolul al II-lea grupările malefice stau în legătură directă cu diferitele activități și interdicții legate de ele: Joimărița, Marți-seara, Sfânta Vineri, Înătoarea.

Aceleași reprezentări malefice, în capitolul al III-lea, sunt încadrate în spațiul dintre pământ și văzduh: strigoi, zmei, iele: Moșul-codrului, Mama-pădurii ș.a.

Capitolul al IV-lea se referă la reprezentările mitice acvatice, apa devenind un spațiu, bun conducător de malefic, iar forțele din adânc vătămătoare omului: știma-apelor, Femeia-pește, Sorbul, Dulful mării.

Ultimul capitol, capitolul al V-lea, aduce în prim plan reprezentările mitologice purtătoare de boli și moarte: Ciuma, Holera, Moartea.

A doua secțiune a cărții, intitulată: *Comorile*, reflectă diferite credințe mitologice referitoare la existența comorilor îngropate.

Descoperirea și dezgroparea acestor comori necesită o inițiere și un ritual specific. Banul privit ca „ochi al Dracului” se dovedește, ca totdeauna, în credința populară de rău augur.

A treia secțiune: *Pământul*. După credințele poporului, plecând de la o tradiție biblică, aduce în față două forțe antitetice, într-o luptă permanentă: bine-rău, D-zeu-Satan.

Sfârșitul pământului apare astfel văzut ca o consecință firească pusă sub semnul păcatului originar.

Lucrarea lui T.Pamfile impresionează prin bogăția de informații, prin varietatea și frumusețea credințelor populare, a legendelor culese, dovedindu-se a fi un mic dicționar de lucru sau un instrument de bază în abordarea terenului, din perspectiva contemporană.

Maria Mândroane